COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 31.10.2019
COM(2019) 566 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

referitor la punerea în aplicare a Directivei 2009/31/CE privind stocarea geologică a dioxidului de carbon

1. INTRODUCERE

Directiva 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind stocarea geologică a dioxidului de carbon[1] (așa-numita Directivă privind captarea și stocarea dioxidului de carbon – denumită în continuare „Directiva privind CSC") instituie un cadru juridic pentru stocarea geologică sigură din punctul de vedere al mediului a dioxidului de carbon (CO_2). Directiva privind CSC își propune să se asigure că nu există riscuri semnificative de scurgere a CO_2 sau de daune asupra sănătății sau a mediului și să prevină eventualele efecte negative asupra securității rețelei de transport sau a siturilor de stocare.

Prezentul raport este cel de al treilea raport de punere în aplicare a Directivei privind CSC care acoperă perioada mai 2016-aprilie 2019. Acesta se referă la progresele înregistrate de la cel de al doilea raport de punere în aplicare[2]. Prezentul raport se bazează pe rapoartele trimise de statele membre și de Norvegia în conformitate cu articolul 27 din Directiva privind CSC. Douăzeci și două de țări[3] au transmis rapoarte în timp util pentru a putea fi luate în considerare în prezentul raport.

2. ASPECTE SPECIFICE LEGATE DE PUNEREA ÎN APLICARE ÎN STATELE MEMBRE

2.1. Evaluarea capacității de stocare și selectarea siturilor de stocare

Conform articolului 4 alineatul (2) din Directiva privind CSC, statele membre care intenționează să permită stocarea pe teritoriul lor trebuie să efectueze evaluări ale capacității de stocare disponibile. Țările de Jos estimează o capacitate teoretică de stocare de aproximativ 1,7Gt în Marea Nordului, în principal în zăcămintele epuizate de gaze naturale. O cercetare suplimentară, mai aprofundată, în ceea ce privește caracterul adecvat al siturilor specifice va fi realizată în viitor. Proiectul NORDICCS a raportat o capacitate de stocare de 22Gt CO_2 în acviferele saline și de 2Gt în zăcămintele de hidrocarburi din Danemarca. Germania a estimat o capacitate de stocare de aproximativ 75Gt CO_2 în principalele zăcăminte de gaze naturale și între 20 și 115Gt CO_2 în acviferele saline. 80 % din acvifere se află în state care interzic stocarea.

Puține țări au stabilit noi zone din care pot sau nu pot fi selectate situri de stocare în temeiul articolului 4 alineatul (1). Norvegia a identificat posibile situri de stocare a CO_2 pe platoul norvegian și a publicat un atlas cu aceste situri. Republica Cehă a luat în considerare un sit de stocare LBr-1 situat în sud-estul țării pentru un proiect-pilot CSC.

2.2. Cererile pentru eliberarea de autorizații de explorare și de stocare

Sunt în curs de elaborare o cerere de eliberare a două autorizații de stocare și o actualizare a unei autorizații ca parte a proiectului neerlandez Porthos pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon (CSC). Norvegia a acordat în ianuarie 2019 o autorizație de explorare pentru

[1]Directiva 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind stocarea geologică a dioxidului de carbon și de modificare a Directivei 85/337/CEE a Consiliului, precum și a Directivelor 2000/60/CE, 2001/80/CE, 2004/35/CE, 2006/12/CE, 2008/1/CE și a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului, JO L 140, 5.6.2009, p. 114-135.

[2]COM(2017)37, Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu referitor la punerea în aplicare a Directivei 2009/31/CE privind stocarea geologică a dioxidului de carbon.

[3]Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Franța, Germania, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Norvegia, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia.

stocarea CO_2 pe platforma continentală norvegiană. O cerere pentru eliberarea unei autorizații de explorare a fost depusă în Andaluzia, Spania.

2.3. Fezabilitatea adaptării în vederea CSC

Articolul 33 din Directiva privind CSC prevede că, atunci când depun o cerere de licență, operatorii trebuie să evalueze fezabilitatea tehnică și economică a captării, transportului și stocării carbonului. În cazul în care evaluarea este pozitivă, pe amplasamentul instalației trebuie rezervat un spațiu pentru echipamentul necesar captării și comprimării CO_2.

Astfel de evaluări au fost efectuate în Estonia (una), Franța (una), Germania (șase), România (șase) și Polonia (opt). Evaluările au constatat că, din punct de vedere economic, CSC nu este fezabilă. Au fost constatate unele dificultăți suplimentare în cazul unora dintre centrale – în Estonia, condițiile geologice sunt considerate nefavorabile, în timp ce în Germania centralele nu au acces la situri de stocare adecvate.

În pofida unui nivel scăzut de fezabilitate constatat în cadrul evaluărilor, majoritatea centralelor electrice (de exemplu, în Polonia, Estonia, Germania) rezervă terenuri pentru instalarea echipamentelor de captare a CO_2.

În Norvegia, orice nouă centrală electrică alimentată cu gaz trebuie să dispună de echipamente de captare și stocare a CO_2 încă de la începutul funcționării sale. Unele dintre cele 30 de instalații suedeze cu o putere de intrare de peste 300 MW analizează în prezent posibilitatea de CSC și desfășoară studii preliminare.

2.4. Programe naționale și proiecte de cercetare cu relevanță pentru Directiva privind CSC

Sunt în curs activități de cercetare pentru a promova tehnologia și cunoștințele în materie de stocare a CO_2 în următoarele țări: Republica Cehă, Danemarca, Franța, Germania, Lituania, Malta, Țările de Jos, Norvegia, România, Polonia, Portugalia, Spania și Suedia; aceste activități beneficiază de sprijin la nivel național, de finanțare din partea UE și de subvenții din partea Norvegiei. Unele țări participă la ERA-NET (*Accelerating CCS Technology*), o inițiativă care grupează diferite proiecte sprijinite, în comun, de fonduri din Germania, Grecia, Franța, Țările de Jos, Norvegia, România, Spania, Regatul Unit, precum și din Elveția, Turcia și Statele Unite. Irlanda a raportat instituirea Grupului de coordonare privind politica și fezabilitatea proiectelor în materie de CSC, menit să se ocupe de evoluția politicilor în materie de CSC și să evalueze fezabilitatea viitoarelor proiecte care urmează a se derula în această țară. În plus, 9 state membre (Republica Cehă, Franța, Germania, Ungaria, Italia, Țările de Jos, Spania, Suedia și Regatul Unit) și Norvegia și Turcia au convenit să își coordoneze activitățile de cercetare și inovare în materie de captare, utilizare și stocare a dioxidului de carbon în cadrul Planului strategic european privind tehnologiile energetice (Planul SET).

2.5. Rețelele de transport și de stocare a CO_2

Grupul operativ pentru bazinul Mării Nordului, care cuprinde Regatul Unit, Țările de Jos, Norvegia, Germania și Belgia, și rețeaua CSC pentru regiunea Mării Baltice, care cuprinde Estonia, Germania, Finlanda, Norvegia și Suedia, rămân două rețele regionale importante de CSC care depun eforturi în vederea dezvoltării de soluții transfrontaliere comune pentru transportul și stocarea geologică a CO_2. Aceste rețele pot facilita accesul transparent și nediscriminatoriu la rețelele de transport de CO_2 și la siturile de stocare de CO_2 pentru operatorii din statele membre în care nu există nicio posibilitate de stocare subterană. În

cadrul proiectelor de interes comun (PIC) a fost menționată și cooperarea cu statele membre care se învecinează cu Marea Nordului. Suedia are în vedere o viitoare cooperare, în principal cu Norvegia, în ceea ce privește stocarea de CO_2, dat fiind că o serie de întreprinderi private sunt interesate și analizează în prezent o astfel de oportunitate. În zonele Fos-sur-Mer, le Havre și Dunkerque din Franța sunt în curs de dezvoltare centre pentru CO_2.

3. CONCLUZII

Dispozițiile Directivei privind CSC au fost aplicate corect în întreaga perioadă de raportare în statele membre ale UE care au transmis Comisiei rapoarte până la data de 30 iunie 2019.

În pofida lipsei în continuare a unei evaluări pozitive a fezabilității tehnice și economice a adaptării în vederea CSC, centralele electrice rezervă totuși spațiu pentru cazul în care condițiile se vor schimba în viitor.

Un număr considerabil de state membre și Norvegia continuă să sprijine, prin programele sau fondurile lor naționale, cercetarea și activitățile demonstrative în materie de CSC sau plănuiesc să facă acest lucru în viitorul apropiat. În plus, multe țări sunt implicate într-o serie de proiecte europene de cercetare și de colaborare.